

„Lidé mají všude na světě v podstatě stejné potřeby,“ říká spoluzakladatel a designér firmy **MMCITÉ**, jejíž *městský mobiliář* putuje z moravských Bílovic na pařížská letiště i promenády v Dubaji. To ovšem neznamená, že by David Karásek tvořil unifikované **LAVIČKY NEBO ZASTÁVKY**. Naopak, *každé náměstí a každý park vnímá jako příležitost*, jak jejich uživatelům zpříjemnit život.

TEXT JAN TOMĚŠ / FOTO ARCHIV

DAVID KARÁSEK

VEŘEJNÝ PROSTOR
JE TVŮRČÍ TÉMA

„Myslíme především na uživatele. To je univerzální PRAVIDLO DESIGNU, které ovšem mnozí nedodržují.“

Před lety jste v jednom rozhovoru řekl, že městský mobiliář je takový „neviditelný design“. Není tomu ale naopak? S lavičkami, autobusovými zastávkami nebo stojany na kolo se lidé ve městech setkávají každý den.

To sice ano, ovšem jedná se o design, který lidé vnímají nevědomky. Používám také spojení demokratický design – na proto, že by o něm rozhodovala většina, ale proto, že ho konzumují úplně všichni, na rozdíl třeba od nábytku designových značek. Bezesporu jsou to krásné a kvalitní věci, ale jsou určeny pro hrstku milovníků designu, kteří si jej mohou dovolit. Naše práce nějakým způsobem ovlivňuje i ty, kteří se o design nebo o kulturu obecně nezajímají. Těch je sice většina, městský mobiliář je ale určen i jim. Myslím si, že jeho estetická kvalita i provedení mění vztah lidí k místu, alespoň na podvědomé úrovni. Člověk se automaticky chová jinak, když vidí, že je daný prostor vybaven něčím kvalitním a pěkným. Na všem je vidět, když někdo do věci vloží práci a úsilí.

Na městském mobiliáři jste se poprvé podílel v roce 1994 ve Zlíně. Chtěl jste se vždy zabývat touto disciplínou, nebo jste vypsanou soutěž bral jako zakázku?

Vlastně tak ani onak. Jako studenta mě zajímal veřejný prostor a věci, které se v něm dají dělat. Tehdy to byl v Česku relativně nový pojem – propast mezi námi a vyspělými zeměmi byla v té době veliká, a to co se týkalo i městského mobiliáře a šířeji celého veřejného prostoru. Společně s kolegou jsme si toho všimli a začali jsme se mu věnovat. Přihlásili jsme se do soutěže a vyhráli první místo. Na něj byl navázána velmi atraktivní cena, tedy že se vítězná věc bude realizovat. To bylo na polovinu devadesátých let výjimečné. Vytvořili jsme návrh, který byl z dnešního pohledu naivní a legrační, ale ta možnost realizace byla pro nás, mladé lidi, významná. Byli jsme vidět – a ten náš mobiliář ve Zlíně stával ještě donedávna. Pak už to šlo ráz na ráz, to už byly skutečné zakázky. Objížděli města v České republice a na Slovensku a nabízeli naše služby.

Byl o ně tehdy zájem?

Ano. Byla to devadesátá léta, kdy na radnicích často seděli lidé, které tam dosadila revoluce a kterým ještě o něco šlo. S dneškem se to nedá srovnat. My dnes nadáváme na to, jak nic nefunguje, ale tenkrát to bylo jako po válce. Všechno se muselo změnit, předělat, vylepšit. Na druhé straně lidé spousta věcem moc nerozuměli, a to hlavně úloze designu a architektury. Ještě dlouhou dobu trvalo, než pochopili, že i lavička v parku nebo odpadkový koš by měly nějak vypadat. Městský mobiliář a design ve veřejném prostoru je pro nás pořád spíš tvůrčí téma než byznys.

Vaše firma Mmcité Street Furniture dnes dodává mobiliář do měst po celém světě. Jak jste se dostali za české hranice?

Hned u mobiliáře pro Zlín jsme narazili na limity tehdejšího uvažování. Firma, která ho měla zhotovit, to celkem odbývala, neměli o to moc velký zájem. Nakonec jsme se tedy pustili do výroby našich věcí sami. Když jsme nějakým způsobem firmu rozjeli, to znamená, že jsme najednou měli zaměstnance a spoustu závazků, tak jsme viděli, že nebudeme schopni fungovat v malém, a to především kvůli technologiím – některé věci jdou udělat kvalitně pouze ve větším měřítku, nota bene když města chtěla všechno hodně levně. Takže jsme zjistili, že potřebujeme větší trh a více odběratelů, abychom si mohli dovolit některá řešení. Zahraničí pro nás byla nutnost.

Jaká je v zahraničí konkurence?

Naší první zkušeností bylo Slovensko, ale to je stále takové zahraničí nezahraničí. Teprve na Západě jsme pochopili, že musíme rychle odborně růst – ze začátku jsme tam dost naráželi s technologickou kvalitou našich věcí. Tato konfrontace nás hodně vyškolila a posunula. Silná konkurence dnes existuje všude po světě, technologicky i kvalitativně jsme se jí ale už zcela vyrovnali.

Mobiliář si u vás objednalo letiště v Paříži i developeři v Dubaji. Na jaké faktory hledíte, když navrhujete jednotlivé kusy a série?

Myslíme především na konečného uživatele. To je univerzální pravidlo designu, které ovšem, pravda, mnozí nedodržují. Věc musí fungovat v reálném prostředí, a protože se jedná o věc do veřejného prostoru, musí vydržet léta. To je mimořádně náročné, a to jak kvůli počasí a povětrnostním vlivům obecně,

tak i kvůli anonymitě prostředí i uživatelů, kteří se k těm věcem z principu nechovají moc láskyplně. Pak jde také o cenu – musíme dosáhnout kvality, odolnosti a užítosti za přijatelnou sumu. Tyto okolnosti musíme ještě konfrontovat s požadavky, které si kládeme my, tedy především na vysokou estetiku.

Portfolio Mmcité je ovšem velmi rozmanité, patří do něj přístřešky pro kuřáky, ale také informační nosiče. Jaký estetický prvek či postup je pojiť?

Náš design je vždycky současný. I když je to prvek určený do historického prostředí, snažíme se o historizující přístup. Pochopitelně se v něm odráží můj pohled na věc a to i u setů, které vznikají ve spolupráci s jinými designery, naposledy třeba Manta od Lucie Koldové. Z jeho úspěchu na letošním Designbloku mám velkou radost.

Vaše práce je úzce spjata se společenskými trendy. Jak chování dnešního člověka ovlivňuje podobu městského mobiliáře?

Nároky lidí na veřejný prostor se dnes rychle proměňují. Například několik posledních let je taková tendence onen prostor více zabydlovat. To znamená, že se mobiliář stále více blíží nábytku, a to formou i náladou. Typů veřejného prostoru je ale velmi mnoho. Úplně jinak se chová pěší zóna nebo park uprostřed rušného města, jinak náměstí na malém městě nebo na vesnici, jinak třeba nádraží. Dnes vzniká i spousta poloveřejných prostor, tedy takových, které mají přístup omezen například zavírací dobou. Jsou to třeba nemocnice nebo školy, muzea ale i třeba firemní areály nebo uzavřené rezidenční komplexy. Těch proměnných je dnes velké množství, celkově je dnes ale velmi důležité estetické a architektonické hledisko. Dříve se jednotlivé projekty veřejného prostoru řešily utilitárněji, dnes se architekti a potažmo designéři snaží o nějaké gesto. Tím nemyslím něco samoučelného, ale spíše přidanou estetickou úroveň.

„Spousta našich projektů je vyložene **DEVELOPERSKÝCH**, ať už se jedná o vybavení kanceláří nebo obchodních center.“

Zasahují do designu mobiliáře i různé vyhlášky?

Naštěstí moc ne, ačkoli je dnes celosvětově móda vytvářet normy. V legraci vždy říkám, že až jednou tato civilizace zanikne, tak po ní zůstanou stohy úplně legračních zákonů. Nyní je taková tendence řešit normou úplně všechno a někdy to mávají tragikomické důsledky. Co se týče mobiliáře, tak je to v Česku naštěstí zatím pořád taková zóna zdravého rozumu, kdy všichni víme, jak má fungovat. Kvalitní zadavatel nebo správce veřejného prostoru ví, co od něho chce. Má požadavky a zkušenosti, které promítne do zadání. To mi přijde jako nejlepší řešení. Aby existovaly jakési univerzální normy pro všechny prostory, pro každou situaci... S tím bývá docela potíž. Ale občas se objeví jakési regulace, například v Polsku jsme se setkali s tím, že odpadkový koš má být vždy blízko lavičky. To já považuju za špatné, protože když sedíte a kousek od vás je odpadkový koš, který v létě zapáchá, nebo se tam slétají vosy, tak to snižuje komfort lidí. Většina lidí chce sedět a nebyť obtěžována odpadky, které jsou od nich metr. Je ale hodně projektů, kde se přesně tohle požaduje.

Předpokládám, že mobiliář řešíte nejčastěji s městy a architekty.

Spolupracujete na něm i s developery?

Ano. Spousta našich projektů je vyložene developerských nebo pro developery, ať už se jedná o vybavení kancelářských a obchodních center nebo o rezidenční projekty. Na některých trzích je to dokonce dominantní složka našeho portfolia, například v Brazílii, kde máme pobočku. Tam děláme téměř výhradně pro developery.

Jak hodně se od sebe liší jednotlivé země, v nichž dnes figurujete?

Možná to někoho překvapí, ale veřejný prostor se chová všude dost podobně, takže zásadní rozdíly mezi jednotlivými regiony se moc neobjevují. Souvisí to s tím, že potřeby lidí jsou všude na světě v podstatě stejné. Jistě, některé země mají své preference, v Americe například používají velkoobjemové odpadkové koše, někde více preferují dřevo, jinde kov. Ale když to vztáhneme na naše portfolio, nabízíme všude to samé a všude má náš design úspěch. ●